

Sund & Bælt Holding A/S
Maria Bøje Petersen
Vester Søgade 10
1601 København V

Kystdirektoratet
J.nr. 24/00517-17
Ref. Martin Cenholt
Kjeldgaard
16-05-2024

Dispensation til naturforbedrende tiltag inden for strandbeskyttelseslinjen på Sprogø; matr. nr. 1, Sprogø, Korsør Jorder i Slagelse Kommune

Ansøgning

På vegne af Sund & Bælt har du ansøgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til at etablere naturforbedrende tiltag inden for strandbeskyttelseslinjen på Sprogø, ejendommen matr. nr. 1, Sprogø, Korsør Jorder, Sprogø 3, 4220 Korsør, i Slagelse Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til etablering af sø og vådområde samt etablering af sø i Dybsø, som ansøgt.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen

Ejendommen matr. nr. 1, Sprogø, Korsør Jorder er beliggende i Storebælt på Sprogø 3, 4220 Korsør, i Slagelse Kommune. Øen ejes af staten, og binder lavbroen over det vestlige Storebælt sammen med henholdsvis højbro og tunnel mod Sjælland. Øen er i sin helhed omfattet af strandbeskyttelseslinjen.

Figur 1. Ortofoto 2023. Det orange prikkede område markerer det strandbeskyttede areal. Den orange streg markerer de vejledende matrikelskel.

Kystdirektoratet modtog i starten af januar 2024 en ansøgning fra Sund & Bælt, som ejer af øen. Af ansøgningen fremgår blandt andet:

I juni 2023 inviterede Sund & Bælt 33 sagkyndige og eksperter inden for natur, miljø og biodiversitet til Naturens Døgn på Sprogø. Eksperterne repræsenterede forskningsmiljøer, myndigheder, fonde, NGO'er og rådgivningsvirksomheder, og skulle i løbet af to døgn fremkomme med forslag til tiltag, der kan understøtte biodiversiteten på Sprogø.

I forlængelse af Naturens Døgn er det besluttet af implementere en række naturprojekter fra 2024 og frem. Projekterne er inddelt i fire delprojekter, hvor delprojekt I indeholder tre indsatser som kræver godkendelse af Kystdirektoratet.

De tre naturindsatser er alle placeret på Ny Sprogø og omfatter følgende:

- Anlæggelse af faunapassage hen over kystbeskyttelsen
- Anlæggelse af en ø i Dybsø
- Udgravning af et vandhul/vådområde på prærien

Formålet ved tiltagene er, at:

1) understøtte de fugle, der er på habitatdirektivets udpegningsgrund, herunder en række terner og edderfugle

2) understøtte betingelserne for grønbroget tudse ved at skabe et nyt habitat (sø) for både fugle og bilag IV arten, grønbroget tudse. Den grønbrogede tudse findes allerede på Ny Sprogø

Projektet er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen, jævnfør naturbeskyttelseslovens § 15, og der ansøges herefter om dispensation til implementering af ovennævnte naturtiltag, jævnfør samme lovs § 65 b.
Sund & Bælt er ejer af- og står for driften af hele Sprogø.

Figur 2, kortbilag fra ansøgningen, der viser placeringen af sø med blå streg, ø med gul streg samt to faunapassager over skråningsbeskyttelsen, vist med rød streg.

De tre tiltag omfatter begrænset ændring af de eksisterende forhold på Ny Sprogø. Tiltagene ligger inden for Natura 2000 (N116), og derfor tilrettelagt for at understøtte naturen og sikre robuste levesteder og fødegrundlag for de fugle, der er på udpegningsgrundlag (nr. 98) og styrke naturtyperne på Ny Sprogø. Indsatserne vurderes at understøtte målsætningerne for Natura 2000 området (N116) om at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper, en hensigtsmæssig hydro-logi, drift og pleje til gavn for både tilknyttede fugle og andre arter og naturtyper.

Tiltagene vil blive udført uden for fuglenes ynglesæson.

Tiltagene er designet og planlagt på en sådan måde at selve udførslen og materialeforbruget er tænkt sammen. Det betyder, at der ikke vil være behov for at hente materialer uden for Sprogø og derved reduceres ressourcebehovet.

Faunapassage:

Der anlægges to passager hver med en bredde på ca. 5 meter, der skal sikre edderfugleunger og andre fugleungers passage fra reden på land hen over kystsikringen og ud i havet. Kystsikringen består i dag af større klippeblokke med huller imellem. Passagerne anlægges ved at hullerne imellem blokkene udfyldes med sten og gamle

skærver som er genbrug af materialer som allerede findes i området. Tiltaget vil bidrage til at antallet af fugleunger der overlever turen fra reden til land forventes øget. Der er ikke i dag tal på hvor mange unger der går til, men vi ved fra færistene vi har på øen at en del fugleunger hvert år falder i disse og går til. Funktionen af kystbeskyttelsen vil være opretholdt.

Anlæggelse af ø:

Der anlægges en ny ø på op til 1.000 m² i Dybsø. Øen bygges op af sten fra Sprogø, som ikke anvendes. Øen fyldes op med materiale fra søen, der etableres på prærien. Tiltaget forventes at bidrage til flere reder med fjord- hav- og dværgterneunger, som alle er på Natura 2000 udpegningsgrundlaget og som kun yngler uforstyrrede steder.

Udgravning af sø:

Der etableres en ca. 1500 m² sø ekskl. brinker på prærien, hvor det opgravede materiale bruges til anlæggelse af øen i Dybsø. Vi forventer at bortgrave ca. 1000 m³ materiale. På både Ny Sprogø og Gl. Sprogø er bilag IV arten, grønbroget tudse registreret. Søen etableres så den er paddeegnet med svagt hældende brinker. Egnede leveområder er afgørende for bilag IV-arterne overlevelse. Søen etableres med sten, så den indeholder egnede steder, hvor padderne kan formere sig (yngleområder) og steder hvor padderne kan opholde sig, når de ikke søger føde eller yngler (rasområder). Etablering af søen forventes at styrke den økologiske funktionalitet af de registrerede bilag IV arter. Søen forventes desuden at blive et attraktivt område for fugle med åbne vandflader, der kan tiltrække engfugle og trækfugle., der er registreret i området.

Materialeforbrug og anvendelse:

Den anlagte ø etableres ca. 10 meter fra kanten. Fundamentet vil blive opbygget af materiale fra tidligere kystbeskyttelse, der ikke længere er i funktion (lilla markering på figur 1). Opfyldning vil efterfølgende ske med materiale fra det udgravede sø. For at lette adgangsforholdene til konstruktion af øen, bygges en kørevej ud i søen. Kørevejen bygges med skærver og sten, som allerede forefindes på øen i store bunker. Når øen er bygget færdig, vil disse skærver og sten blive taget op og anvendt til opbygning af faunapassagerne.

Projektområdet

Sprogø er beliggende i Storebælt mellem Fyn og Sjælland, og består af hhv. Ny Sprogø og Gl. Sprogø, som tilsammen udgør ca. 115 ha. Naturen på Sprogø har generelt udviklet sig i en positiv retning siden afslutningen på anlægsarbejdet med etableringen af Storebæltsforbindelsen.

§ 3 beskyttet natur

Dele af Sprogø er registreret som beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens §3. For Ny Sprogø gælder det, at området omkring Fladsø er beskyttet strandeng, mens kilen langs banestrækningen er beskyttet eng.

Natura 2000

Natura 2000-området (N116) Centrale Storebælt og Vresen har et samlet areal på 63.198 ha, hvoraf 62.940 ha består af hav. Natura 2000-området består af habitatområdet H100 og fuglebeskyttelsesområdet F98, hvor Sprogø er placeret. Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området indeholder udover en række fugle inden for

fuglebeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag (nr. 98) desuden arter og naturtyper indenfor habitatområdets udpegningsgrundlag (nr. 100).

For hele Natura 2000-området er der fastsat otte generelle og fem specifikke målsætninger, der blandt andet skal sikre tilstrækkelige store levesteder og fødegrundlag for yngle- og trækfugle. Herudover er der udarbejdet et indsatsprogram, der blandt andet beskriver, hvordan der skal arbejdes for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper, en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje til gavn for tilknyttede fugle og arter.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 116, Centrale Storebælt og Vresen. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 100 og fuglebeskyttelsesområde nr. 73 og 98. Sprogø ligger i fuglebeskyttelsesområde nr. 98.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Der er ikke kortlagt habitatnatur eller potentielle levesteder for arter på udpegningsgrundlaget på arealet, hvor den ansøgte ø anlægges, og heller ikke på arealet, hvor den ansøgte sø udgraves.

Det er i ansøgningen oplyst, at øen forventes at bidrage til flere reder med fjord-, hav- og dværgterneunger. De tre ternearter er alle anført som ynglefugle på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde nr. 98. Det er Kystdirektoratets vurdering, at etablering af en yngleø i Dybsø er i overensstemmelse med Natura 2000-planens målsætninger om at sikre egnede levesteder for områdets fugle, herunder ynglelokaliteter for terner. På den baggrund er det Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte er direkte forbundet med Natura 2000-områdets forvaltning, og at denne del af projekt derfor ikke er omfattet af kravet om Natura 2000-vurdering, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1.

Det er i ansøgningen oplyst, at det primære formål med etablering af søen er at skabe levesteder for bilag IV arten, grønbroget tudse (se efterfølgende afsnit). Det er Kystdirektoratets vurdering, at etablering af søen ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på at søen etableres på et areal, der ikke er kortlagt habitatnatur eller potentielt levested for arter på udpegningsgrundlaget, samt at søen vil bidrage positivt til padde- og fuglelivet på Sprogø. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en negativ påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

Det overordnede formål med det ansøgte projekt er at understøtte naturen på Sprogø, og etablering af søen har specifikt til formål at forbedre levestederne for bilag IV-arten grønbroget tudse, som er registreret på Sprogø. Det fremgår af Forvaltningsplanen for grønbroget tudse (Naturstyrelsen, 2015), at etablering af nye vandhuller er til gavn for netop denne art, idet den gerne yngler i nyopståede vandhuller. Der er ved gennemgang af Arter.dk ikke fundet oplysninger om øvrige registreringer af bilag IV-arter på Sprogø.

Kystdirektoratet vurderer på ovenstående baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskædigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, men at projektet derimod vil bidrage positivt ved at sikre nye levesteder for grønbroget tudse.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

I forhold til strandbeskyttelseslinjen, behandler Kystdirektoratet spørgsmålet om etablering af vandhul, samt af ø i Dybsø.

Efter administrativ praksis kan der, på baggrund af en konkret vurdering, meddeles dispensation til etablering af mindre vandhuller inden for strandbeskyttelseslinjen på arealer, hvor der tidligere naturligt har været vandhuller og/eller hvor den naturforbedrende funktion synes ret klar. Hvis naturforbedrende tiltag sker som led i en mere omfattende plan for naturforbedring til fremme af udryddelsestruede eller sjældne arter, vil der som udgangspunkt kunne meddeles dispensation.

Efter en samlet og konkret vurdering, finder Kystdirektoratet at det ansøgte udgør et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation. Der er lagt vægt på, at det ansøgte om naturforbedrende tiltag på Sprogø, sker som led i en plan med henblik på fremme af forholdene for sjældne og beskyttede arter, herunder at søen etableres som tiltag jf. forvaltningsplan for grønbroget tudse, samt at yngleøen etableres som led i Natura 2000-planens målsætning for ynglefugle.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på ovenstående baggrund, og efter en samlet vurdering, dispensation til etablering af ø og sø, som ansøgt.

Med venlig hilsen

Martin Cenholt Kjeldgaard
Specialkonsulent
mackj@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Slagelse Kommune, slagelse@slagelse.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Slagelse, slagelse@dn.dk
- Friluftsrådet centralt; fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sydvestsjælland, sydvest@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Slagelse, slagelse@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, oestkredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 116, Centrale Storebælt og Vresen

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 100		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	
Arter:	Marsvin (1351)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-21. Naturtypen enårig vegetation på stenet strandvold (1210) er ikke til stede i habitatområde H100. Naturtypen gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 73	
Fugle:	Edderfugl (T)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 98		
Fugle:	Edderfugl (T)	Klyde (Y)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))